Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Szczecin, dnia 8 lipca 2009 r.

Pani
Danuta Bojarska

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim

LSZ-410-64-01/2009
P/09/107

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1], zwanej dalej „ustawą o NIK", Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie skontrolowała Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim (MOPS), w zakresie przestrzegania zasad i trybu przyznawania, ustalania wysokości i wypłat dodatków mieszkaniowych mieszkańcom Stargardu Szczecińskiego w latach 2006 - 2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 29 czerwca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność MOPS pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. NIK pozytywnie ocenia przyjęte w MOPS w Stargardzie Szczecińskim rozwiązania organizacyjne w zakresie przyjmowania i weryfikacji wniosków, przyznawania oraz wypłat dodatków mieszkaniowych, w tym podział zadań między działami: dodatków mieszkaniowych, pomocy środowiskowej i finansowo – księgowym. Stwierdzono jednak, że wbrew wymogom § 13 ust. 2 pkt 14 regulaminu organizacyjnego MOPS nie zatwierdziła Pani Dyrektor, opracowanych w 2006 r. przez kierownika Działu Dodatków Mieszkaniowych, procedur dotyczących zadań realizowanych w tej komórce.

W badanym okresie MOPS wydał 12.604 decyzje w sprawie dodatków mieszkaniowych, w tym 12.026 pozytywnych, 484 odmownych z powodu nie spełnienia ustawowych

[1] Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

ul. Św. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
tel.: (0-91) 423 17 76, fax: (0-91) 422 45 81, e-mail: LSZ@nik.gov.pl

wymagań i 94 umarzających postępowanie. Dodatki mieszkaniowe wypłacono 12.346 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 12 800 tys. zł. Najniższa przyznana kwota dodatku wynosiła 11,26 zł, a najwyższa 737,72 zł. Wypłaty dodatków mieszkaniowych realizowane były w terminach określonych w art. 8 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych[2], zwanej dalej „uodm", za wyjątkiem 6 miesięcy: lipca 2006 r., stycznia i lutego 2007 r., sierpnia 2008 r. oraz stycznia i maja 2009 r., w których wypłatę opóźniono o 1 lub 2 dni.

2. Badania 66 dokumentacji dotyczącej rozpatrzenia wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych i wydania stosownej decyzji wykazały m. in., że:

- wszystkie wnioski i załączone do nich deklaracje o wysokości dochodów zostały prawidłowo wypełnione i zawierały elementy określone w załączniku nr 1 i 2 do rozp. Rady Ministrów[3],
- w każdym zbadanym przypadku zarządcy domów potwierdzali wydatki ponoszone przez wnioskodawców, a średni dochód na jednego członka gospodarstwa domowego obliczano prawidłowo zgodnie z wymogami art. 3 ust. 3 „uodm",
- w 36 sprawach nie utrwalano, przez stosowną adnotację, czynności organu obejmujących weryfikację dokumentów potwierdzających wysokość dochodów wnioskodawców, co - jako nierzetelne działanie organu - naruszało wymogi art. 72 kpa[4],
- wywiady środowiskowe przeprowadzono w 3 sprawach, tj. gdy zachodziło uzasadnione podejrzenie, że przedstawiana przez wnioskodawcę sytuacja materialna i rodzinna nie jest wiarygodna. Wywiady środowiskowe przeprowadzano zgodnie z zasadami zawartymi w rozp. Ministra Infrastruktury[5].
- wszystkie decyzje podpisywał Kierownik Działu Dodatków Mieszkaniowych na podstawie upoważnienia udzielonego przez Prezydenta Miasta (art. 7 ust. 1 i 1a uodm),
- 65 decyzji z 66 badanych wydano terminowo, tj. w ciągu 1 miesiąca od dnia złożenia wniosku zgodnie z art. art. 7 ust. 7 uodm,
- we wszystkich 58 decyzjach dodatek przyznawano na okres 6 miesięcy zgodnie z art. 7 ust. 5 uodm i w wysokości ustalonej zgodnie z postanowieniami art. 6 ust. 1, 2 i 10 uodm,
- w 8 decyzjach odmówiono zasadnie przyznania dodatku mieszkaniowego w związku z niespełnieniem warunków ustawowych do jego przyznania[6],
- we wszystkich 66 sprawach nie dokumentowano faktu informowania wnioskodawców o możliwości zapoznania się oraz wypowiedzenia co do zebranych materiałów i dowodów, które potwierdzałoby wypełnienie obowiązku określonego w art. 10 § 1 kpa,

---

[2] ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych – Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.
[3] rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych - Dz. U. Nr 156, poz. 1817 ze zm.
[4] ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego - Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.
[5] rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzenia wywiadu - Dz. U. Nr 156, poz. 1828
[6] art. 2 ust. 1 pkt 1, art. 4, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 3 pkt 1, ust. 4 i ust. 6 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych – Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.

- wbrew wymogom art. 107 § 1 kpa we wszystkich 66 decyzjach nie podano pełnej podstawy prawnej.

3. Analiza 15 decyzji wstrzymujących wypłatę dodatków mieszkaniowych wykazała, że informacje od zarządców o zaległościach z tytułu opłat za mieszkanie obejmujących 2 pełne miesiące wpływały do MOPS w terminie od 8 do 16 dnia następnego miesiąca. Z uwagi na ustawowo określony termin wypłaty dodatków (do dnia 10 każdego miesiąca z góry), przekazywanie informacji przez zarządców w ww. terminach nie spełniało wymogu niezwłocznego zawiadomienia organu o wystąpieniu zaległości. Zgodnie z unormowaniem zawartym w art. 8 ust. 4 uodm obowiązek zawiadomienia organu o powstaniu zaległości powstaje od 1 dnia miesiąca następującego po 2 pełnych miesiącach, w których wystąpiły zaległości. Decyzje wstrzymujące wypłatę dodatku wydawano na podstawie art. 7 ust. 11 uodm, w tym samym miesiącu, w którym otrzymano informacje od zarządców o powstałych zaległościach, a wstrzymywano wypłaty dodatku od następnego miesiąca po wydaniu decyzji. Skutkowało to dopuszczeniem do wypłaty dodatku mieszkaniowego w łącznej kwocie 1.621,41 zł (w 9 na 15 badanych decyzji) za miesiąc, który był trzecim kolejnym miesiącem, w którym występowały zaległości. Przyczyną tego było również - wynikające z wewnętrznej procedury - ustalanie (zamykanie) list wypłat dodatków mieszkaniowych na dany miesiąc w ostatnim dniu miesiąca poprzedniego.

W związku z nieuregulowaniem zaległości zostało wydanych 15 decyzji o wygaszeniu prawa do dodatku zgodnie z zasadą zawartą w art. 7 ust. 11 uodm. W 3 przypadkach na 15 badanych, ponownie wydano decyzje w sprawie przyznania wypłaty dodatków - mimo wcześniejszego wygaszenia decyzji przyznających dodatek i braku wniosku o jego powtórne przyznanie - wypłacając go wstecznie, tj. niezgodnie z zasadą zawartą art. 7 ust. 5 i ust 12 uodm, ale w oparciu o uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego sygn. OPK 19/99 z dnia 25.10.1999 r.

4. W wyniku wznowienia postępowania na podstawie art. 7 ust. 9 uodm wydano prawidłowo 9 decyzji o zwrot nienależnie pobranych kwot w podwójnej wysokości od najemców, z których zaległości określone w 2 podlegały przymusowemu ściągnięciu wraz z odsetkami i kosztami egzekucyjnymi. MOPS zgodnie z wymogami i terminami określonymi w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji[7] wystawiał upomnienia i tytuły wykonawcze, ale wyegzekwował tylko kwotę 504,60 zł, która stanowiła 15,7% łącznej kwoty wykazanych w tytułach.

W jednym postępowaniu windykacyjnym w związku z dochodzeniem należności z tytułu DK 324/1/D/2007 z 14.03.2007 r. o kwotę 2.637,70 zł, stwierdzono zaniechanie podejmowania działań i nie wystąpienie do organów administracji publicznej - takich jak wojewoda lub minister

[7] art. 6 § 1, art. 15 § 1 i art. 26 § 4 ustawy z dnia 17 czerwca 1996 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.

spraw wewnętrznych i administracji - o udostępnienie danych z ewidencji ludności na podstawie art. 44 i ust. 2 i 3 ustawy o ewidencji ludności[8]. MOPS o takie dane wystąpił do MSWiA w dniu 17 czerwca 2009 r., tj. w trakcie kontroli NIK.

5. W latach 2006-2008 kontrole wewnętrzne, jak i kontrola Urzędu Miejskiego nie stwierdziły nieprawidłowości w działaniach i realizacji zadań MOPS w zakresie dodatków mieszkaniowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Podawanie w decyzjach pełnej podstawy prawnej i przed wydaniem decyzji dokumentowanie faktu wypełnienia obowiązku określonego w art. 10 § 1 kpa.*

2*. Niedopuszczenie do wypłat dodatków mieszkaniowych na rzecz osób zalegających z opłatami za 2 miesiące.*

3*. Zatwierdzenie procedur dotyczących realizowanych zadań w Dziale Dodatków Mieszkaniowych, zgodnie z wymogiem § 13 ust. 2 pkt 14 Regulaminu Organizacyjnego MOPS.*

4. *Utrwalanie czynności organu obejmujących weryfikację dokumentów potwierdzających wysokość dochodów wnioskodawców, zgodnie z wymogiem art. 72 kpa.*

5. *Dokonywanie wypłat dodatków mieszkaniowych z zachowaniem terminu ustawowego.*

6. *Konsekwentne prowadzenie egzekucji administracyjnej z wykorzystaniem wszystkich możliwych narzędzi prawnych.*

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

[8] ustawa z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych – Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993 ze zm